

Komisije v stanovanjskih skupnostih občine Voždovac

Volitve svetov novih stanovanjskih skupnosti so končane tudi v občini Voždovac v Beogradu. V svete so bili izvoljeni tudi državljani iz stanovanjskih hiš, ki niso v družbenem upravljanju. Neposredne naloge nanovo izvoljenih skupnosti, ki so povezane z zadovoljitvijo raznih potreb državljanov, bodo opredeljene v komisijah, ki so jih že izvolili v vseh 12 stanovanjskih skupnostih. Organizirali so naslednje komisije: za hišne svete, za komunalne zadeve, za servise in preskrbo, za kulturno in družbeno življenje in za socialno zdravstvena vprašanja. V komisijah so v skladu z njihovimi nalogami ljudje raznih poklicev s področja občine.

Najbolj zanimiva je komisija za servise, že zaradi načina, kako bo v nekaterih izmed teh servisov organizirano delo. Organizirani so bili na primer servisi za pomoč gospodinjstvu (drobna popravila itd.). V teh servisih bodo delali obrtniki raznih strok s področja ene ali več stanovanjskih skupnosti ali občine (pač po tem, koliko je takih ljudi na terenu in kolikšne so potrebe po posameznih uslugah), ki so pri popisu, ki je bil v ta namen izveden, izjavili, da želijo delati v servisih v prostem času (na temelju ustnega dogovora). Servisi bodo delali takole: predsednik hišnega sveta ali kdo izmed državljanov

se bo obrnil na komisijo, da se mu napravi popravilo, komisija pa bo poslala ustreznega človeka. Usluge bodo opravljal za minimalno nagrado — »toliko, da bodo kriti materialni stroški«.

Ti servisi bi torej morali zagotoviti cene obrtne usluge. To že zato, ker ni določeno, da morajo plačevati obrtniki od dohodkov za te usluge davek. Sicer pa je to eno izmed vprašanj, ki jih skupnosti ne znajo rešiti, pa zato pričakujejo, da bo regulirano s predpisi.

Drugo vprašanje, ki ga je treba določeneje rešiti, je način prevzemanja in kontrole dela pri takih uslugah (za večja dela sklepa pogodbe in jih prevzema stanovanjska uprava). Ker so servisi organizacije stanovanjskih skupnosti, je izključena možnost, da bi obrtniki, ki v imenu servisa opravljajo usluge, sami pobirali plačilo za opravljeno delo. To tudi zato, ker se v tem skriva možnost za majhne malverzacije. Prav tako ni sprejemljivo, da bi to delo poverili ustrezni komisiji stanovanjske skupnosti (komisiji za ser-

vise ali komisiji za komunalne zadeve). Mnenja so, da bi bilo treba skrb za izvršitev in plačilo uslug, o katerih je govora, ter izplačilo honorarja poveriti nekemu človeku. Mislijo prav na stalnega uslužbenca stanovanjske skupnosti, ki bi opravljal tudi druge tehnične in administrativne posle (eventualno dopisovanje z ljudskim odborom, stanovanjsko upravo, z drugimi skupnostmi, zveza s hišnimi sveti itd.). Problem pa je, kdo in iz katerih sredstev naj plača take osebe: skupnost nima sredstev, niso pa določena niti v občinskem proračunu.

V dogovoru s odborom Socialistične zveze in na osnovi aranžmaja z Mestnim mlekarstvom je bil organiziran tudi servis za raznašanje mleka: mleko puščajo na nekem kraju, od tam pa ga raznašajo po hišah. Gospodinje so sedaj sigurne, da bodo vedno dobile mleko, izogonejo pa se tako tudi nepotrebnemu čakanju. Korist je tudi ta, da je tako omogočena zaposlitev nekega števila začasnih nezaposlenih žensk. Plačilo raznašalk je zagotovljeno tako, da se za liter mleka v odstotku plača dva dinarja več. Zanimivo je tudi, da so v tej občini za sedaj opustili organiziranje nekaterih služb za pranje perila, ker mnoge ženske (okrog 80 odstotkov) niso zaposlene.

S.

Servis za pripravljane jedi

Prvega februarja letos je občinski ljudski odbor Palilule v Beogradu skupaj z društvom »Žena in dom« organiziral mleč-

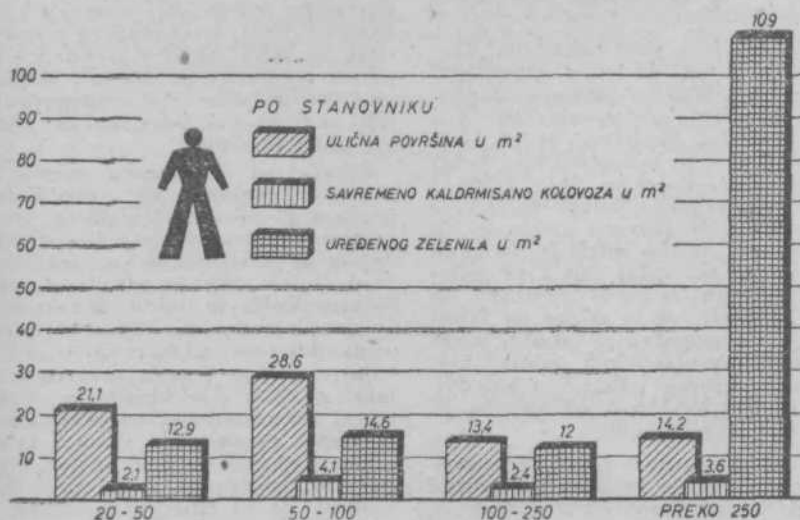
nosadno restavracijo »Zdravljak«, ki je hkrati dobila tudi funkcijo servisa za pomoč gospodinjstvu. Razen prodaje toplih pijač (mleka, bele in črne kave, čaja), nadalje jogurta, raznih vrst peciva, slaščic in sadnih sokov so v tem objektu v okviru servisa organizirali tudi pripravljane jedi, dejansko polizdelkov, ki jih morajo gospodinje le še skuhati. Servis »Po domače« pripravlja na primer sarmo, sesekljane in druge zrezke, razne vrste vrtnin za dušenje, kuhanje in pečenje (grah, fižol, krompir, cvetača itd.). Jedi pripravijo samo po naročilu, ki ga je treba oddati dan pred tem, ko sprejemajo tudi specialna naročila za slaščice in torte. Vse jedi pripravljajo v lastni kuhinji.

Cene so dostopne: kilogram sarme pripravljene za kuhanje stane 400 din, kilogram sesekljanih zrezkov 270, zelenega graha za dušenje 250 din itd. Cene vrtnin so odvisne seveda od cen na trgu. Ugodne so tudi cene peciva in slaščic, gibljejo pa se med 10 in 15 din. Na dan prodajo po 2000 kosov raznih slaščic in peciva, prav tako pa je živahen promet tudi pri drugih pripravkih. Od 6. zjutraj do 21. ure zvečer postrežejo, 4 prodajalci v dveh izmenah nad 1000, ob sobotah pa celo 2000 kupcem. Meščani so zadovoljni tako s cenami kakor z uslugami in kakovostjo izdelkov, o čemer priča tudi podatek, da ima ta objekt že svoje stalne kupce, med katerimi je tudi nekaj tujcev. Dejstvo, da se v servisu oskrbujejo meščani iz vseh delov mesta (z Dedinja na primer več družin »izmenoma« vsak dan nakupuje vse, kar potrebujejo) dopušča ugotovitev, da je bilo odprtje takega objekta utemeljeno.

Potrebno je pripomniti, da je objekt oproščen plačila vseh obveznosti do skupnosti in da ne plača zakupnine, kar mu vsekakor omogoča, da ima dostopne cene.

Komune v številkah

Površine ulic in parkov

Skupina mest po velikosti (v tisočih prebivalcev)

Proučevanje razvoja in sedanjega stanja komunalnih služb in skladov v mestih z več kakor 20.000 prebivalci (po popisu iz 1. 1953) kaže, da so te službe in skladi zelo zaostali. Razen tega so službe in skladi tudi zelo različni, kar je odvisno od velikosti mesta. To potrjujejo tudi podatki v gornjem grafikonu. Ulična površina na prebivalca je v naših mestih večja, kakor jo zahteva sodobna tehnika. To dejstvo vsekakor neugodno vpliva na kakovost mreže, kar potrjujejo tudi podatki, da je v omenjenih mestih tlakovane (posebno s kockami) samo 41,2 odstotka vse ulične površine. Od skupne površine cest¹ je tlakovane le 46,6%, od tega pa samo 39,6% ustreza sodobnim pogojem glede pravilnosti in vrste tlaka. Iz gornjih podatkov je razvidno, da je tudi površina urejenih parkov na prebivalca v teh mestih zelo različna, kar pa je tudi razumljivo.